

Het verkiezingsdebat van 2000

Onderzoek naar de representativiteit van het
Amerikaanse Electoral College

Rik Cuijpers
S1028177
15-06-2021
Begeleider: dr. M.P. Groten
Woordenaantal: 10.000

Inhoudsopgave

<u>Inleiding</u>	<u>p.3</u>
<u>Hoofdstuk 1: De verkiezingen en het kiesstelsel in een historisch perspectief</u>	<u>p.10</u>
<u>Hoofdstuk 2: Het congres gaat in debat</u>	<u>p.13</u>
<u>2.1: De Rol van het Hooggerechtshof in het verkiezingsproces</u>	<u>p.13</u>
<u>2.2: Representatie van (beroeps)minderheden</u>	<u>p.14</u>
<u>2.3: Het Electoral College afschaffen of toch hervormen?</u>	<u>p.16</u>
<u>2.4: Conclusie</u>	<u>p.17</u>
<u>Hoofdstuk 3: De visie van de media</u>	<u>p.19</u>
<u>3.1: Speculaties over de verkiezingsuitslag</u>	<u>p.19</u>
<u>3.2: Debat over het Electoral College</u>	<u>p.20</u>
<u>3.3: Conclusie</u>	<u>p.22</u>
<u>Conclusie</u>	<u>p.24</u>
<u>Bibliografie</u>	<u>p.26</u>
<u>Secundaire literatuur</u>	<u>p.26</u>
<u>Primaire bronnen</u>	<u>p.27</u>

Inleiding

De Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2000 staan in de geschiedenisboeken als een van de meest controversiële verkiezingen in de geschiedenis van het land. Doordat de uitslag in de beslissende staat, Florida, zo dicht op elkaar lag, was de staat wettelijk verplicht om een hertelling door te voeren. Wat volgde was een juridische strijd van ruim een maand lang, die uiteindelijk culmineerde in een doorslaggevende uitspraak van het Amerikaanse Hooggerechtshof in het voordeel van George W. Bush. De Republikein Bush had hierdoor de kiesmannen van de staat Florida gewonnen en daarmee ook de verkiezingen, terwijl zijn Democratische tegenstander Al Gore een hoger aantal totaalstemmen had binnengehaald. Het is in de Amerikaanse geschiedenis vijf keer voorgekomen dat een kandidaat de presidentsverkiezingen won met een lager aantal stemmen in deze zogeheten *popular vote*. De laatste keer dat dit gebeurde was in 2016 bij de overwinning van de Republikein Donald Trump. Deze winst wordt mogelijk gemaakt door het systeem dat de Amerikanen hanteren bij hun verkiezingen: het Electoral College. Dit systeem, waarbij de president wordt gekozen op staatsniveau, vereist dat een kandidaat een meerderheid behaalt in het aantal kiesmannen. Hierbij is het niet van belang of de winnaar ook een meerderheid van de *popular vote* binnenhaalt. Dit onderzoek probeert te achterhalen wat de impact van de verkiezingsuitslag van 2000 was op het politieke en publieke debat over de representatie van het Electoral College System. De vraag die hierbij centraal staat luidt: “Hoe komt het begrip representativiteit tot uiting in de debatten van de Amerikaanse media en het Amerikaanse Congres over het Electoral College na de Presidentsverkiezingen van 2000?” Hierbij zullen enkele deelthema’s ter discussie staan, waaronder de rol van het Hooggerechtshof, de representatie van minderheden, de taak van de kiesmannen en hervormingen van het kiesstelsel.

In het onderzoek naar de Amerikaanse politieke geschiedenis zijn er verschillende stromingen en fases aan te tonen. In zijn artikel geeft de historicus Matthew Lassiter een kort overzicht van deze historiografische stromingen. Lassiter geeft als eerste stroming de *Liberal Consensus School* aan. Deze school was dominant gedurende het interbellum en gaf positieve aandacht aan het *New Deal* beleid en de bijbehorende periode. Een naoorlogse reactie volgde door de *New Right History*. Deze stroming focuste zich op het ontrafelen van de *New Deal* periode en de opkomst van het nieuwe conservatisme. Lassiter is echter van mening dat ook deze school nu achterhaalt is. Hij stelt dat zij zelf ook schuldig zijn aan het grootste verwijt dat zij hadden jegens de *Liberal Consensus School*, namelijk teleologisch denken. Daarnaast maakte deze stroming volgens Lassiter gebruik van de *Polarization Thesis* als kern van hun school. Deze thesis rust op het bestempelen van de jaren zestig als een tijd van polarisatie tussen rechtse en linkse bewegingen. Lassiter bestempelt dit nu echter als een *truism*, omdat ondertussen iedereen zich bewust is geworden van de binaire verhoudingen tussen de Democraten en de Republikeinen. Om deze redenen moet er volgens Lassiter plaats gemaakt worden voor een nieuwe school.¹ De historicus Michael Heale sluit zich aan bij de kritiek van Lassiter. Hij stelt dat de focus van historici die de recente Amerikaanse politieke geschiedenis bestuderen te zeer ligt op de binnenlandse polarisatie en de politieke positie van de VS op het

¹M.D. Lassiter, ‘Political History Beyond the Red-Blue Divide’, *Journal of American History* 98:3 (2011) 760-764.

wereldtoneel. Hierdoor is er een gebrek aan onderzoek naar andere onderwerpen die van belang zijn.² Ter illustratie, het onderwerp dat centraal staat in dit onderzoek, de presidentsverkiezingen van 2000, valt onder de categorie onderbelichte onderwerpen van Heale. Hij zegt namelijk dat de jaren 1990 worden gezien als de jaren van globalisering, terwijl de jaren 2000 worden gezien als de jaren van crisis. Dit heeft alles te maken de opkomst van het terrorisme en de economische crisis gedurende de jaren 2000.³ Hierbij ligt de nadruk op het buitenland en op extreme gebeurtenissen zoals het bestrijden van terroristische groepen. Aandacht voor de verkiezingen is er onder historici niet of nauwelijks.

Het Amerikaanse kiesstelsel wordt door historici ook beperkt geanalyseerd. Een van de historische werken die hier wel over gaat, is het werk van Arnaldo Testi. In zijn artikel ontrafelt hij, in reactie op de presidentsverkiezingen van 2000, twee denkpatronen over het Amerikaanse kiesstelsel. De aanhangers van het eerste denkpatroon zien het kiesstelsel als een van de laatste overgebleven politieke instellingen zoals ze bedoeld waren door de opstellers van de *Constitution*, de *Founders*. Zij benadrukken het behoud hiervan. Dit behoud komt aan de ene kant voort uit symbolische waarden die worden gehecht aan de grondwet. Aan de andere kant pleiten de voorstanders van het Electoral College dat dit kiesstelsel de representatie van kleine staten intact houdt.⁴ De aanhangers van het tweede denkpatroon zien het kiesstelsel juist als een gedateerd systeem dat veranderd moet worden. Volgens Testi constateren zij dat alle politieke instituties, behalve het kiesstelsel, vanaf de *Constitution* in 1776 zijn aangepast en met de tijd zijn mee veranderd.⁵ De historicus Todd Estes is een voorbeeld van een aanhanger van dit denkpatroon. In zijn artikel onderzoekt hij het *Connecticut Effect* en de gevolgen hiervan voor verkiezingen en verkiezingsuitslagen. Het *Connecticut Effect* werd ingevoerd in 1787 en stelt dat elke staat minstens 3 kiesmannen ter beschikking krijgt. Estes analyseert vervolgens, door verder in te zoomen op de verkiezingen van 1876, 1916 en 2000, dat dit effect het nadelige gevolg heeft dat kleine staten overrepresentatie hebben ten opzichte van de grote staten. Dit vergroot de kans dat een kandidaat de verkiezingen wint, zonder het hoogste aantal totaalstemmen te krijgen. Hoewel Estes de kans klein acht dat dit effect een doorslaggevende rol heeft, ziet hij het toch als een gebrek in het systeem dat verder onderzocht moet worden.⁶ Dit onderzoek probeert te achterhalen hoe deze denkpatronen terugkwamen in het maatschappelijke politieke debat, na de presidentsverkiezingen van 2000. Hoewel deze denkpatronen geen ultieme waarheden vertolken, zijn het toch belangrijke vertrekpunten voor analyse.

Voor dit onderzoek wordt veelvuldig gebruikt gemaakt van het concept representatie. Politiek theoreticus Philip Pettit beschrijft in zijn artikel verschillende manieren waarop een vertegenwoordiger iemand kan representeren. Dit betreft stimulerende representatie (*standing for*), uitvoerende representatie (*acting for*) en interpretatieve representatie (*speaking for*). In zijn werk komt hij tot de conclusie dat de interpretatieve vorm van representatie de relatie

² M.J. Heale, *Contemporary America: Power, Dependency and Globalization since 1980* (Londen 2011) 242, 248.

³ Ibidem, 241.

⁴ A. Testi, 'The Tribulations of an Old Democracy', *Journal of American History* 88:2 (2001) 415-423, aldaar 417-418.

⁵ Ibidem.

⁶ T. Estes, 'The Connecticut Effect: The Great Compromise of 1787 and the History of Small State Impact on Electoral College Outcomes', *The Historian* 73:2 (2011) 255-283, aldaar 256-258, 267-270, 273-278.

tussen vertegenwoordiger en gerepresenteerde het meest bevordert. Deze vorm van representatie schrijft namelijk voor dat vertegenwoordigers vrij moeten zijn om bepaalde punten naar eigen inzicht in te vullen namens degenen die zij representeren.⁷ Historicus en filosoof Frank Ankersmit sluit zich aan bij deze redenering. Hij presenteert de *substitution theory of representation*. Deze theorie stelt dat A een representatie is van B, zolang het de plek van B in kan nemen en het dus kan vervangen. Dit betekent dat een vertegenwoordiger (A) autonoom keuzes kan maken in de naam van de vertegenwoordigde (B). Ankersmit pleit dus ook voor een vorm van representatie waarin de vertegenwoordiger vrij is in zijn positionering.⁸ Politicoloog Michael Saward voegt in zijn artikel een element toe aan deze representatie. In zijn artikel uit 2008 richt hij zicht op recente ontwikkelingen in onderzoek naar politieke representatie. Hij stelt dat een vertegenwoordiger continu bezig is met het maken van representatieve *claims*. Deze *claims* worden gemaakt om de interesses van de gerepresenteerde te vertegenwoordigen. Om dit overtuigend te doen introduceert Saward het concept *performance*. Middels deze *performance* moet de vertegenwoordiger de gerepresenteerde overtuigen van zijn *claims*.⁹ Een voorbeeld hiervan is een congreslid die de *claim* maakt de economische belangen van alleenstaande ouders te behartigen in zijn of haar beleid. Deze representatieve *claim* moet de vertegenwoordiger overbrengen middels een *performance* om diens kiezers ervan te overtuigen hen goed te kunnen representeren in hun economische belangen. Het gaat hier dus om een vertegenwoordiger die zichzelf opwerpt en die zijn/haar representerende *claim* moet legitimeren middels een *performance*.

Naast deze vorm van representatie middels *claims* en *performance* is er een andere vorm van representatie die te maken heeft met de kloof tussen burgers en vertegenwoordigers. Deze kloof is een van de agendapunten binnen de huidige theorievorming over politieke representativiteit. Politiek theoretica Hanna Fenichel Pitkin constateert dat deze kloof het gevolg is van de paradox in de klassieke definitie van representatie. Deze definitie stelt namelijk dat iets of iemand niet letterlijk aanwezig is, maar toch figuurlijk gerepresenteerd wordt. Daarnaast constateert Pitkin dat deze kloof tussen burgers en vertegenwoordigers leidt tot gebrek aan aandacht en support voor en kritiek op het systeem in zijn geheel.¹⁰ In tegenstelling tot Pitkin ziet Ankersmit de kloof tussen burgers en vertegenwoordigers niet als een probleem, maar juist als een vast onderdeel van de relatie. Hij hanteert hiervoor het begrip *Politikverdrossenheit* (vert.: politieke apathie) om deze relatie te schetsen. Met het begrip toont Ankersmit aan dat de kloof tussen gerepresenteerde en vertegenwoordiger alsmaar groter wordt, omdat beiden in hun eigen wereld leven. Hij beschouwt dit niet als een slechte ontwikkeling, aangezien hij vindt dat politici voornamelijk een beeld moeten hebben van de samenleving in zijn geheel en niet zozeer van individuele belangen.¹¹ Dit onderzoek maakt op het gebied van representatie in eerste instantie gebruik van de *substitution theory of representation* van Ankersmit en de interpretatieve vorm van representatie zoals betoogd door

⁷ P. Pettit, 'Varieties of public representation', in: I., S.C., Stokes, E.J., Wood eds., *Political Representation* (Cambridge 2009) 61-89, aldaar 64-66.

⁸ F. Ankersmit, *Political Representation* (Redwood City 2002) 109.

⁹ M. Saward, 'Representation and Democracy: Revisions and Possibilities', *Sociology Compass* 2:3 (2008) 1000-1013, aldaar 1003-1007.

¹⁰ H. Pitkin, 'Representation and Democracy: Uneasy Alliance', *Scandinavian Political Studies* 27:3 (2004) 335-342, aldaar 336, 341-342.

¹¹ F. Ankersmit, *Political Representation*, 117-118.

Pettit. Het gaat hier dan om de analyse of een politieke vertegenwoordiger in staat is de plaats in te nemen van de gerepresenteerde middels het Electoral College System. De concepten *claims* en *performance* van Saward worden niet gebruikt, omdat het bronnenmateriaal voor dit onderzoek niet genoeg verteld over de directe relatie tussen de burgers en politici om *claims* en *performances* te kunnen traceren. De concepten en theorieën van Ankersmit en Pettit worden wel gehanteerd, omdat het hier gaat om een indirecte relatie die wel aangetoond kan worden middels het geselecteerde bronmateriaal.

Representativiteit wordt als begrip vaak gekoppeld aan het begrip democratie. Toch is dit volgens vele auteurs niet zo vanzelfsprekend. Zo toont Ankersmit aan dat beide begrippen niet intrinsiek verbonden zijn, omdat ze zijn ontstaan in totaal verschillende tijdsperiodes en pas later aan elkaar zijn gekoppeld.¹² Dit houdt in dat de relatie tussen deze begrippen niet altijd positief hoeft te zijn. Pitkin noemt de representatieve democratie zelfs een schuldige in het vergroten van de kloof tussen burgers en politieke afgevaardigden.¹³ Zowel Ankersmit als Pitkin benadrukt ook dat de toekomst van de representatieve democratie niet verzekerd is. Pitkin ziet nog mogelijkheden om een ondergang van het systeem te voorkomen. Dit moet volgens haar gebeuren door burgers meer politiek bewust te maken door ze op lokaal niveau in de politiek te betrekken.¹⁴ Ankersmit heeft een pessimistisch beeld. Hij stelt dat de representatieve democratie uiteindelijk net als andere systemen zal falen. Dit falen kan alleen worden uitgesteld en niet worden voorkomen.¹⁵

Politieke representatie en representativiteit zijn ook terugkerend begrippen in onderzoek naar het Amerikaanse kiesstelsel en naar de Amerikaanse verkiezingen. Een kernvraag die hier centraal staat is de vraag of er een vooroordeel in het Electoral College zit. Datawetenschapper Anthony Breitzman heeft in zijn artikel 12 scenario's onderzocht over de periode 1996-2016 waarin hij steeds één miljoen simulaties deed om deze vraag te beantwoorden. Hij kwam tot de conclusie dat er momenteel een vooroordeel is ten gunste van de Republikeinse partij. Uit de simulaties bleek namelijk dat het vrijwel altijd een Republikein was die in staat was om genoeg kiesmannen te winnen zonder een meerderheid aan stemmen te behalen. De kans dat een Democraat dit lukte was aanzienlijk kleiner. Door te kijken naar de verhouding van kiesmannen en inwoneraantal toont Breitzman daarnaast aan dat staten met een laag inwoneraantal relatief gezien meer *voting power* hadden dan staten met een grotere populatie.¹⁶

Politologen Jowei Chen en Jonathan Rodden bevestigen de theorie van Breitzman. In hun onderzoek namen zijn de presidentsverkiezingen van 2000 als casus om aan de hand van verschillende simulaties aan te tonen dat het huidige stelsel bevooroordeeld is ten gunste van de Republikeinse partij. Zij verklaren dit aan de hand van de geografische positie van de Democraten en Republikeinen. De Democraten wonen geconcentreerder in bepaalde gebieden, terwijl de Republikeinen meer verspreid wonen. Hierdoor ontstaat er een oneerlijke vergelijking waarbij Democraten relatief gezien meer stemmen binnenhalen, maar de Republikeinen in meerdere plaatsen kleinere overwinningen boeken die voldoende zijn voor

¹² Ibidem, 107-108.

¹³ H. Pitkin, 'Representation and Democracy', 340.

¹⁴ Ibidem.

¹⁵ F. Ankersmit, *Political Representation*, 107, 132.

¹⁶ A. Breitzman, 'Exploring Bias in the US Electoral College System via Big-Data Simulation', *2018 IEEE International Conference on Big Data (Big Data)* (2018) 4304-4312, aldaar 4304, 4307, 4310-4312.

het behalen van verkiezingswinst.¹⁷ Geograaf Barney Warf komt echter tot een andere conclusie dan Breitzman en Chen en Rodden. Hij maakt net als Breitzman gebruik van het concept *voting power* om het stemgewicht van verschillende groepen te illustreren. Hij stelt echter dat er geen vooroordeel te bespeuren valt. Hij constateert wel dat er per verkiezing verschil zit in *voting power* van sommige groepen. Dit ziet hij echter niet als vooroordeel, maar als onvoorspelbaarheid van het politieke systeem.¹⁸

Met zijn standpunt dat er geen vooroordeel te bespeuren valt in de representatie van het Amerikaanse politieke stelsel richt Warf zich ook op de representatie van minderheden. Met betrekking tot minderheden toont hij aan dat de relatieve *voting power* van de verschillende groepen anders verloopt. Zo laat hij zien dat de *voting power* van blanke mensen gelijk staat aan de nationale norm en dat dit ook het geval is voor de zwarte bevolking. Native Americans en de Latino/Hispanic kiezers daarentegen hebben een zeer onregelmatige *voting power*. De ene verkiezing ligt hun *voting power* stukken hoger of lager dan de andere verkiezing. Al met al concludeert Warf toch dat minderheden wat betreft *voting power* geen constant voordeel of nadeel ervaren van het huidige stelsel.¹⁹ Politicologe Paru Shah is het niet eens met deze conclusie. In haar artikel laat zij zien dat de Latino en Hispanic bevolking van de VS de laatste 35 jaar moeilijker gerepresenteerd wordt dan zowel de witte als de zwarte gemeenschappen. Uit haar onderzoek blijkt dat dit voornamelijk valt toe te wijden aan de segregatie tussen de Afro-Amerikanen en de Latino's en aan het niveau van assimilatie. Hogere segregatie van Afro-Amerikanen leidt tot een hogere representatie. Betere assimilatie, waarbij de bevolking beschikt over Amerikaans burgerschap en kennis van de taal en cultuur, versterkt de representatie ook.²⁰

De historische benadering die dit onderzoek hanteert, zorgt ervoor dat het wetenschappelijk relevant is. Historisch onderzoek naar het Amerikaanse kiesstelsel en kiesstelsels in het algemeen is ontzettend achtergebleven in vergelijking met andere disciplines. Daarnaast ontbreken historici in recente debatten over representativiteit in combinatie met verkiezingen en democratie. Recent onderzoek wordt namelijk gedomineerd door politicologen, rechtsgeleerden en politiek geografen. Wat deze disciplines met elkaar in gemeen hebben is dat zij het onderwerp vanuit een theoretisch en modelmatig perspectief analyseren. Hoewel deze onderzoeken en uitkomsten van grote waarde zijn voor het debat, ontbreekt hierin de historische invalshoek. Dit onderzoek probeert dit gat te vullen door het historische debat van de verschillende actoren bloot te leggen. Met het blootleggen van deze debatten wordt niet alleen het wetenschappelijke debat over het wel of niet representatief zijn van het Electoral College bedoeld, maar worden ook de argumenten, overwegingen en beslissingen van actoren zelf weergegeven. Door dus in te zoomen op de gebeurtenissen in de periode zelf, kan ons wetenschappelijk begrip vergroot worden. Door de standpunten van de Amerikaanse media en de Amerikaanse congresleden weer te geven, draagt dit onderzoek ook

¹⁷ J. Chen, J., Rodden, 'Unintentional Gerrymandering: Political Geography and Electoral Bias in Legislature', *Quarterly Journal of Political Science* 8:3 (2013) 239-269, aldaar 239-242, 245, 264-267.

¹⁸ B. Warf, 'The U.S. Electoral College and Spatial Biases in Voting Power', *Annals of the Association of American Geographers* 99:1 (2009) 184-204, aldaar 199-202.

¹⁹ Ibidem, 198-199.

²⁰ P. Shah, 'Racing Toward Representation: A Hurdle Model of Latino Incorporation', *American Politics Research* 38:1 (2010) 84-109, aldaar 84-91, 101-104.

bij aan het debat over representativiteit van het kiesstelsel. Daarnaast vult dit onderzoek ook het gat in historisch onderzoek naar het Amerikaanse kiesstelsel. Deze lacunes worden ingevuld aan de hand van de volgende vraag: “Hoe komt het debat over representativiteit van het *Electoral College* tot uiting in de Amerikaanse media en in het Amerikaanse Congres na de Presidentsverkiezingen van 2000?”

Voor dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van twee soorten bronnen. Ten eerste worden de Handelingen van het Amerikaanse Congres geraadpleegd, de zogeheten *Congressional Records*. Dit onderzoek maakt gebruik van zowel de documenten van de Senaat als van het Huis van Afgevaardigden. Bronnen betreffende specifieke commissies en interne debatten worden voor dit onderzoek niet meegenomen, aangezien deze vaak lastig te raadplegen zijn. Bovendien richt dit onderzoek zich op een korte periode, waarin de uitkomsten van deze commissies niet altijd zijn meegenomen. De *Congressional Records* zijn online in te zien via de website van het Congres. Vanwege de periodisering van dit onderzoek, worden alleen de documenten van het 106^e Congres ná de verkiezingen en de eerste sessie van 107^e Congres geraadpleegd. Specifiek gaat het hier om de periode 07-11-2000 tot en met 03-01-2002. Deze periodisering wordt gebruikt voor het hele onderzoek. De *Records* zullen voornamelijk worden ingezet voor de tweede deelvraag om de reactie van het Congres op de verkiezingen te analyseren.

Ten tweede maakt dit onderzoek gebruik van krantenartikelen. Het doel is met deze artikelen de reactie van de media op de verkiezingen en de mogelijke gevolgen voor het kiesstelsel te achterhalen. Deze krantenartikelen zijn online in te zien via NexisUni. De krantenartikelen worden gebruikt voor de derde deelvraag. Bij het bestuderen van deze artikelen wordt er gebruikt gemaakt van drie geselecteerde kranten. Het gaat hier om de *Chicago Daily Herald*, *The New York Times* en de *USA Today*. Deze kranten hebben alle drie een andere politieke kleur. De *Chicago Daily Herald* heeft een conservatieve achtergrond, *The New York Times* heeft een progressieve achtergrond en tenslotte neemt de *USA Today* een middenpositie in. Deze selectie is belangrijk, omdat kranten niet een simpel doorgeefluik zijn van informatie. Zoals Esser en Strömbäck ook laten zien in hun artikel, hebben kranten de laatste tijd nadrukkelijker hun stempel gedrukt op de politiek. In hun artikelen analyseren zij de relatie tussen de politiek en de media en de manier waarop deze twee op elkaar inspelen gedurende de twintigste eeuw. Voor hun analyse maken zij gebruik van het concept *mediatization*. Met dit begrip proberen zij de veranderende verhoudingen tussen de politiek en de media aan te tonen. Hierbij staan zij stil bij het gegeven dat de media niet een doorgeefluik van informatie is, maar zelf ook een actieve rol speelt in het vormen van deze informatie. Vandaar dat zij ook tot de conclusie komen dat de politiek gedurende de laatste eeuw meer ‘gemediatiiseerd’ is dan dat de media ‘gepolitiseerd’ is. Met dit in gedachten is het dus belangrijk voor dit onderzoek om een krant van elke politieke kleur te analyseren.²¹

Dit onderzoek maakt gebruik van een kwalitatieve methode. Aangezien de geraadpleegde bronnen alleen beschikbaar zijn in online websites, wordt er voor beide brontypen gebruik gemaakt van een filtermethode. Hiermee wordt er binnen de website gezocht op specifieke punten die relevant zijn voor het onderzoek. De zoektermen die zijn

²¹ F. Esser, J. Strömbäck, ‘Mediatization of Politics: Towards a Theoretical Framework’, in: Idem, *Mediatization of Politics: Understanding the Transformation of Western Democracies* (Londen 2014) 3-28, aldaar 3-6.

gebruikt zijn: “Electoral College”, “Representative”, “Representation”, “Election”, “Reform”, “Electoral”, “Presidential”, “2000”, “Recent”, “Minority” en allerlei mengvormen van deze termen. Het is het doel om met deze bronnen te kunnen achterhalen welke standpunten verschillende partijen innamen. Een belangrijke vraag die hiermee aan de bronnen gesteld moet worden is hoezeer de bronnen de verschillende partijen evenredig en correct vertegenwoordigen. Voor de *Congressional Records* is deze vraag gemakkelijk in te vullen. Het gaat hier om letterlijke notulen van wat er door vertegenwoordigers van de twee politieke partijen is gezegd. Beide partijen worden op deze manier direct vertegenwoordigd, zonder dat er sprake is van een vooroordeel. De vertegenwoordiging van verschillende partijen door kranten verdient wel meer aandacht. Hierbij is het belangrijk om de politieke kleur van de kranten in acht te nemen en rekening te houden met de gevolgen hiervan.

In het eerste hoofdstuk van het onderzoek wordt een achtergrondschets gegeven van zowel het Electoral College als de verkiezingen van 2000. Hierbij staat de volgende vraag centraal: “Wat zijn de achtergronden van het Amerikaanse *Electoral College* en de presidentsverkiezingen van 2000”. In het tweede hoofdstuk wordt de reactie van het Amerikaanse congres bestudeerd. De vraag van dit hoofdstuk luidt: “Hoe droegen de congresleden bij aan het debat over de representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” In hoofdstuk drie wordt de reactie van de media onderzocht op het vraagstuk over de representativiteit van het Electoral College. De vraag die hierbij centraal staat is: “Op welke manier reageerden de Amerikaanse media op het debat over representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” Tenslotte zal er worden afgesloten met een conclusie.

Hoofdstuk 1: De verkiezingen en het kiesstelsel in een historisch perspectief

Tijdens de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2000 gingen de kandidaten George W. Bush en Al Gore de strijd met elkaar aan. De Democratische kandidaat Gore was de toenmalige vicepresident onder president Bill Clinton. George W. Bush, de zoon van voormalig president George Bush, was de gouverneur van Texas. Nadat beide kandidaten de voorverkiezingen hadden gewonnen, gingen ze op pad om hard campagne te voeren. Centrale onderwerpen van deze verkiezingen richtten zich voornamelijk op binnenlandse aangelegenheden zoals educatie en gezondheidszorg. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat, gedurende het presidentschap van Clinton, globalisering enorm in opkomst was en daarmee ook een sterke positie innam in het beleid onder Clinton. Vandaar dat er in het maatschappelijk debat meer aandacht gevraagd werd voor binnenlandse aangelegenheden. De verkiezingen zouden uiteindelijk leiden tot een minimale winst voor Bush, maar dit ging niet zonder slag of stoot. Als gevolg van de verkiezingsuitslag ontstond er een debat over het voortbestaan van het Amerikaanse Electoral College. Het doel van dit hoofdstuk is een achtergrondschets te geven over het Electoral College en daarmee de gebeurtenissen van de presidentsverkiezingen van 2000 in hun historische context te plaatsen. De vraag die hier centraal staat luidt als volgt: “Wat zijn de achtergronden van het Amerikaanse *Electoral College* en de presidentsverkiezingen van 2000?”

Het Electoral College werd in 1787 tot leven geroepen tijdens de *Philadelphia Constitutional Convention*. Tijdens deze conventie hadden de vertegenwoordigers van de staten de grondwet goedgekeurd en aangenomen. Bovendien stemden zij hiermee in met het voorstel voor het Electoral College systeem. Dit systeem is gebaseerd op indirecte representatie. Dit houdt in dat de kiezers niet rechtstreeks een kandidaat kiezen, maar dat zij in werkelijkheid stemmen op een kiesman die garandeert namens de kiezer te spreken en te stemmen. Het is aan deze kiesman om na de verkiezingen te stemmen op de presidentskandidaat die zijn of haar kiezers beogen. Bij het afwijken van deze kiezerswens wordt deze kiesman bestempeld als *faithless elector*. In sommige gevallen hangt hier een boete aan vast.²² Bij het implementeren van dit kiesstelsel hadden de *Founding Fathers* weinig vertrouwen in het politiek besef van de Amerikaanse burgers. Zij stelden dat de tussenpersoon in de vorm van een kiesman nodig was om te zorgen dat het stemproces intellectueel verliep.²³ Dit is een duidelijke paradox met het Amerikaanse basisprincipe van “we the people”, aangezien hier het vertrouwen niet bij de gehele bevolking, maar bij de geschoolde elite werd gelegd. Daarnaast legt het de kloof tussen vertegenwoordigers en burgers bloot waar onder andere Ankersmit over spreekt. De kloof in representatie wordt op deze manier in stand gehouden, omdat beide groepen elkaar niet tegemoetkomen, maar juist afstoten.²⁴ Hiermee lijkt te kloof intentioneel door de *Founding Fathers* te zijn ingevoerd.

Gedurende de Convention ontstond er ook een conflict tussen staten over de vorm van representatie. De kleine staten waren namelijk bang dat proportionele representatie er toe zou leiden dat de grote staten het voor het zeggen kregen. Om dit conflict op te lossen werd besloten het zogeheten *Connecticut Effect* te introduceren. Met dit Effect introduceerden de

²² T. Estes, ‘The Connecticut Effect’, 256-257.

²³ Senator Byrd (West Virginia), ‘The Great Compromise’, *Congressional Record* 147:98 (16 juli 2001) S7667-S7671.

²⁴ F. Ankersmit, *Political Representation*, 117-118.

opstellers een compromis om de belangen van alle staten te behartigen. Zij stelden namelijk voor om de vertegenwoordigers van de Senaat te kiezen middels gelijke representatie en tegelijkertijd de vertegenwoordigers van het Huis van Afgevaardigden te kiezen middels proportionele representatie. De Senaat en het Huis zijn respectievelijk de Eerste en de Tweede Kamer van de VS. Door beide Kamers een andere vorm van representatie te geven, werden de belangen van de grote staten beschermd in het Huis en werden de belangen van de kleine staten gegarandeerd in de Senaat.²⁵ De verschillende vormen van representatie en het aantal vertegenwoordigers dat een staat naar het Congres mag sturen, hangen af van en beïnvloeden de verdeling van de kiesmannen. In het Congres zitten 535 volksvertegenwoordigers. Dit zijn 100 senatoren, twee per staat, en 435 vertegenwoordigers in het Huis van Afgevaardigden, met een minimum van één afgevaardigde per staat. Dit houdt in dat zelfs de kleinste staat drie vertegenwoordigers naar het Congres stuurt. De verdeling van het restant aan zetels in het Huis van Afgevaardigden is gebaseerd op de tienjaarlijkse census. Het aantal zetels wordt evenredig verdeeld naar het inwoneraantal van de staat. De meest dunbevolkte staten blijven hierdoor steken op 3 zetels in het Congres, terwijl de meest dichtbevolkte staat, Californië, volgens de census van 2000 55 zetels bemachtigde in het Congres. Dit systeem geeft een overrepresentatie van de dunbevolkte staten die, proportioneel gezien, niet eens drie zetels zouden bemachtigen.²⁶

Het aantal vertegenwoordigers dat een staat naar het Congres stuurt, staat gelijk aan het aantal kiesmannen dat een president kan winnen door verkiezingswinst te behalen in deze staat. De Amerikaanse presidentsverkiezingen kunnen gezien worden als 50 kleinere verkiezingen op staatsniveau. Een president behaalt namelijk niet verkiezingswinst door het grootst aantal stemmen te behalen, maar door genoeg kiesmannen binnen te harken. Hiervoor hebben de meeste staten het *winner-takes all* systeem ingevoerd. Dit houdt in dat een kandidaat, mocht hij of zij in een staat de meeste stemmen behaald hebben, alle kiesmannen van de desbetreffende staat wint. Van de 50 staten hanteren 48 dit systeem. Alleen Maine en Nebraska hebben een districtenmethode. Dit houdt in dat een kandidaat de zetels van de senatoren wint door de meeste stemmen te behalen in de gehele staat, maar dat de zetels van de vertegenwoordigers van het Huis van Afgevaardigden worden gewonnen per district.²⁷ Hierdoor is het mogelijk dat een van deze staten beide presidentskandidaten kiesmannen oplevert. Tegenwoordig zijn er 538 kiesmannen te winnen tijdens een verkiezing. Dit betekent dat een kandidaat 270 kiesmannen voor zich moet winnen om tot president benoemd te worden.

Ook tijdens de presidentsverkiezingen van 2000 streden beide kandidaten ervoor om als eerste 270 kiesmannen te behalen. Uiteindelijk zou Bush de verkiezingen winnen door 271 kiesmannen te bemachtigen tegenover de 266 van Gore (één kiesman weigerde voor een van de twee te stemmen). Met de verkiezingsuitslag was veel controversie gemoeid. Gore had namelijk 500.000 totaalstemmen meer gewonnen dan Bush, maar toch werd Bush verkozen tot president. Cruciaal waren de kiesmannen van Florida en de rol van het federale Hooggerechtshof. Bush wist de kiesmannen in Florida te winnen middels een miniem verschil van 537 stemmen oftewel 0,009%. Gore had vermoedens dat er bij het automatisch tellen van

²⁵ B. Warf, 'The U.S. Electoral College', 186-187; T. Estes, 'The Connecticut Effect', 256-257.

²⁶ R. Duncan, J. Goddard, *Contemporary America* (Basingstoke 2003) 75-77, 89.

²⁷ A. Testi, 'The Tribulations', 417.

de stemmen een fout was gemaakt. Om die reden eiste hij een handmatige hertelling van 170.000 stemmen. Het Hooggerechtshof van Florida stelde Gore in zijn gelijk en sprak een hertelling van deze stemmen uit. Als tegenreactie op Gore's verzoek legde Bush de zaak voor aan het federale Hooggerechtshof. Het Hooggerechtshof stemde in een controversieel besluit met 5 tegen 4 voor het stoppen van de hertelling. De rechters wilden met hun beslissing een einde maken aan de hectiek die was ontstaan rondom de verkiezingen. Het Hooggerechtshof neigde op het moment van de beslissing naar de conservatieve kant, maar deze verdeling was niet groot genoeg om te kunnen stellen dat deze uitspraak een gegeven was. Met deze uitspraak werd het besluit van Florida's Hooggerechtshof verworpen en Bush aangesteld als nieuwe president.²⁸

De gevolgen van deze uitspraak en van de verkiezingsuitslag in zijn geheel waren vrij groot. Er heerste een publieke realisatie dat iemand president kon worden zonder een meerderheid aan totaalstemmen te behalen. Tot op dat moment werd een dergelijke verkiezingswinst gezien als iets uit het verleden. De laatste keer dat dit gebeurde was namelijk in 1888 toen Benjamin Harris de zittende president Grover Cleveland versloeg. Om deze reden zagen de burgers dit probleem als iets uit de 19^e eeuw en niet als iets dat hen in het jaar 2000 zou kunnen overkomen.²⁹ Na de uitspraak van het federale Hooggerechtshof legde Gore zich snel neer bij de uitslag. Hij zag het als een ultiem voorbeeld van het Amerikaanse electorale proces en moedigde iedereen aan om Bush als winnaar te zien.³⁰ Desondanks ontstond er veel protest onder politici, experts en de media tegen het kiesstelsel.³¹ In het volgende hoofdstuk zal worden achterhaald hoe deze ontevredenheden zich uitten in het Congres en hoe deze politieke debatten eruit zagen.

²⁸ J.J., Patrick, R.M. Pious, D.A. Ritchie, *The Oxford Guide to the United States Government* (New York 2001) 207-209.

²⁹ A. Testi, 'The Tribulations', 415.

³⁰ R. Duncan, *Contemporary America*, 101-102.

³¹ J.J. Turner, 'One Vote for the Electoral College', *The History Teacher* 40:3 (2007) 411-416, aldaar 411-412.

Hoofdstuk 2: Het congres gaat in debat

De presidentsverkiezingen van 2000 maakten veel los in de VS. In het Amerikaanse congres debatteerden de Senaat en het Huis van Afgevaardigden regelmatig over deze verkiezingsuitslag, over de manier waarop de uitslag tot stand was gekomen en over wat deze uitslag betekende voor de toekomst van het kiesstelsel. In dit hoofdstuk wordt het bovengenoemde politieke debat blootgelegd. Hiervoor is gebruik gemaakt van de *Congressional Records*. In deze documenten staan de debatten genoteerd. Voor dit hoofdstuk is gebruik gemaakt van de stukken van het 106^e congres na de verkiezingen en van alle stukken van de eerste sessie van het 107^e congres. Dit betreft de periode 07-11-2000 tot 03-01-2001. Hierbij zijn de debatten van beide Kamers door elkaar geanalyseerd, aangezien het hier voornamelijk gaat om de debatten zelf en niet waar ze zijn gehouden. Bij het bestuderen van deze documenten kwamen drie thema's naar voren: de rol van het Hooggerechtshof, de representatie van minderheden en het mogelijk afschaffen van het Electoral College. Aangezien het debat over het Hooggerechtshof zich voornamelijk afspeelde in de twee maanden na de verkiezingen en het debat over het Electoral College over de gehele periode bediscussieerd werd, is er in dit hoofdstuk voor gekozen om deze chronologische volgorde aan te houden. Het doel van dit hoofdstuk is te achterhalen welke vorm het politieke debat aannam en welke argumenten er zijn gegeven voor of tegen de representativiteit van het Electoral College. Hiervoor staat de volgende vraag centraal: "Hoe droegen de congresleden bij aan het debat over de representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?"

2.1: De rol van het Hooggerechtshof in het verkiezingsproces

De manier waarop het Hooggerechtshof heeft ingegrepen tijdens de verkiezingen riep veel vragen op bij de congresleden. Velen vroegen zich af of de beslissing niet te gehaast was gemaakt en of het wel grondwettelijk was om de hertelling af te keuren. Democratische afgevaardigde Sheila Jackson Lee was een van de vertegenwoordigers die het proces onrechtmatig vond. Zij stelde dat Hooggerechtshof in hun beslissing het onmogelijk had gemaakt om daadwerkelijk alle stemmen te tellen. Hierdoor was een van de basisprincipes, namelijk dat elke stem er toe doet, volgens haar genegeerd. Zij hekelde dat het Hooggerechtshof uiteindelijk de verkiezingen had besloten en niet het Amerikaanse volk.³² Jackson Lee kreeg bijval van de democratische senator Boxer. Zij stelde ook dat de uitspraak het verkiezingsproces in de weg had gezeten en dat het niet aan het Hooggerechtshof was om deze beslissing te maken. Om deze reden roemde zij ook de vier rechters die tegen dit besluit hadden gestemd.³³

Andere congresleden hadden minder moeite met het besluit van het Hooggerechtshof. De Republikeinse afgevaardigde Porter was juist blij met het besluit. Hij benadrukte dat het überhaupt nooit op een juridische strijd aan had moeten komen. Hij steunde de beslissing van

³² Afgevaardigde Jackson-Lee (Texas), 'Receiving Of The Presidential Electoral Ballots', *Congressional Record* 147:4 (6 januari 2001) H47-H52.

³³ Senator Boxer (California), 'The Supreme Court Decision In The Case Bush Versus Gore And Its Aftermath', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2000) S11781.

het Hooggerechtshof, om snel een einde te maken aan de verkiezingen, volledig.³⁴ Van de Democraten zei senator Dorgan zich neer te leggen bij de beslissing. Hij legde uit dat zijn vertrouwen in het systeem groter was dan het willen winnen van de verkiezingen. Hij riep ook anderen op om dit principe aan te houden. Daarnaast kaartte hij aan dat hij het jammer vond dat er in de maand na de verkiezingen de retoriek heerste dat de verkiezingen gestolen zouden zijn.³⁵

Hoewel het Hooggerechtshof geen officiële taak heeft binnen de verkiezingen, blijkt nu dus dat het toch een prominente rol kan spelen. Door de opzet van het kiesstelsel en door de onduidelijke uitslag kan het Hooggerechtshof ingrijpen indien het dit nodig acht. Desondanks was het ingrijpen van het Hof opvallend. Dit leidde tot verwarring en debat onder congresleden van beide partijen en heeft er ook toe geleid dat er congresleden waren die twijfelden aan de representativiteit van het Electoral College.

2.2: Representatie van (beroeps)minderheden

Na de definitieve verkiezingsuitslag bleek al snel dat verschillende groepen minderheden slachtoffer waren geworden van lastige stemprocedures en zelfs belemmerd waren in het stemproces. De Afro-Amerikanen leden hier zonder twijfel het meest onder. Na de strijd in Florida werd snel duidelijk dat de kans 10 keer zo groot was dat de stem van een Afro-Amerikaan niet was meegeteld, dan dat de stem van een blanke Amerikaan niet was meegeteld. Veel Afro-Amerikanen mochten niet stemmen, omdat hen onterecht gezegd werd dat ze niet goed geregistreerd stonden. Bovendien werd hen onnodig vaak naar extra informatie gevraagd, waaronder foto-identificatie, om te mogen stemmen.³⁶ Deze situatie was niet uitzonderlijk voor Florida. Andere berichten lieten zien dat Afro-Amerikanen in het hele land te maken hadden met deze problemen. Democratische afgevaardigde Martin Frost deelde in het congres een verhaal dat in zijn district in Texas een groep Republikeinen actief campagne voerde om Afro-Amerikanen te intimideren, te onderdrukken en lastig te vallen. Hierbij ging het vooral om ouderen die moeilijk zelfstandig konden stemmen en jongeren die weinig tot geen ervaring hadden met stemmen.³⁷ Deze verhalen deden veel Afro-Amerikanen in het congres denken aan het Jim Crow tijdperk waarin zij enorm onderdrukt werden in de samenleving. Afgevaardigde Waters steunde zelfs een bericht waarin het Electoral College als racistisch wordt bestempeld.³⁸

Naast Afro-Amerikanen hebben de Hispanics in de VS problemen met representatie via het Electoral College. Dit uitte zich op twee manieren. Ten eerste werden veel Hispanics ervan weerhouden hun stem uit te brengen. Hierbij lag het probleem volgens afgevaardigde Reyes vaak bij het registreren van hun stembiljet. Hispanics zouden bijvoorbeeld geweigerd worden door het invullen van het formulier met de verkeerde kleur inkt. Bovendien kregen

³⁴ Afgevaardigde Porter (Illinois), 'U.S. Supreme Court Prevented Judicial Intervention In The Election', *Congressional Record* 146:155 (15 december 2000) E2195.

³⁵ Senator Dorgan (North Dakota), 'The Presidential Election', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2001) S11769.

³⁶ Afgevaardigde Wynn (Maryland), 'Need For Good Management In Executive Branch Is Long Overdue', *Congressional Record* 147:21 (14 februari 2001) H372.

³⁷ Afgevaardigde Frost (Texas), 'Election Reform', *Congressional Record* 147:68 (17 mei 2001) E845.

³⁸ Afgevaardigde Waters (California), 'Explanation Of Proceedings During Joint Session', *Congressional Record* 147:4 (6 januari 2001) H46-H47.

Hispanics vaak te horen dat hun naam niet herkend was in de registratie, terwijl zij zich wel geregistreerd hadden.³⁹ Deze problemen waren praktisch van aard, maar maakten de representatie van Hispanics wel een stuk lastiger. Een verklaring hiervoor is dat Hispanics vaak niet Engels als eerste taal hadden en dat de informatie die aan hen gegeven werd hier niet op was ingespeeld.⁴⁰ Shah geeft dit ook als een van de voornaamste verklaringen voor de lage opkomst onder Hispanic kiezers.⁴¹

Ten tweede was het lastig voor Hispanics om gerepresenteerd te worden in het congres. Zij stonden in 2000 namelijk voor 12,5% van het totale bevolkingsaantal, terwijl slechts 4,8% van de congresleden Hispanic was. Om dit probleem op te lossen stelde de democratische afgevaardigde Hinojosa voor om bepaalde districten zo te formeren, dat de bevolking in dit district overweldigend Hispanic zou zijn. Dit zou de kans op politieke representatie in het congres veel groter maken.⁴² Dit fenomeen wordt ook wel *gerrymandering* genoemd. De politicologen Chen en Rodden beschrijven in hun artikel *gerrymandering* als een proces waarbij kiesdistricten op een bepaalde manier worden uitgelijnd door een partij of groep om er een voordeel uit te halen. Normaliter wordt dit fenomeen gehanteerd om een politieke partij de winst te verzekeren, maar soms wordt het ook gebruikt om een bepaalde groep uit of in te sluiten.⁴³ Dit concept is dus niet onomstreden. Logischerwijs was niet iedereen in het congres het dan ook eens met het voorstel van Hinojosa. Zo gaf de republikeinse afgevaardigde Tancredo aan dat de representatie van Hispanics van nature moest komen en niet via het trekken van scheve lijnen.⁴⁴

Naast de hierboven genoemde etnische minderheden, waren militairen een beroepsminderheid die leden onder het politieke stelsel. Na de verkiezingen bleek namelijk uit onderzoek dat veel stemmen van militairen overzees uiteindelijk waren weggegooid, omdat ze niet aan de eisen zouden voldoen. Deze eisen waar niet aan voldaan kon worden varieerden van het verkeerd invullen van een detail tot het ontbreken van een postzegel.⁴⁵ Opvallend genoeg werd er op deze problemen veel meer nadruk gelegd in het congres dan bij de problemen van de etnische minderheden. Vertegenwoordigers van beide partijen toonden duidelijke verontwaardiging. Bovendien maakten de senatoren en afgevaardigden snel nieuwe wetgeving om dit proces van rechteloosheid van militairen op te lossen.

Wat uit de bovengenoemde debatten blijkt is dat vooral minderheden te maken hadden met het zogeheten gat van representatie. Deze theorie, die gesteund wordt door Pitkin en Ankersmit, laat zien dat de afstand tussen de vertegenwoordigers en de vertegenwoordigden alsmat groter wordt. Tijdens de debatten werd duidelijk dat enkele (zwarte) congresleden zich opwierpen om de afstand te verkleinen door te pleiten voor veranderingen van representatie middels het kiesstelsel. Daarnaast bleek dat de stellingname van Paru Shah, dat

³⁹ Afgevaardigde Reyes (Texas), 'Comprehensive Election Reform Legislation Needed', *Congressional Record* 147:68 (17 mei 2001) H2322.

⁴⁰ Senator Dodd (Connecticut), 'Election Reform', *Congressional Record* 147:112 (3 augustus 2001) S8876.

⁴¹ P. Shah, 'Racing Toward Representation', 89.

⁴² Afgevaardigde Hinojosa (Texas), 'Authorizing Printing Of Revised Version Of Hispanic Americans In Congress', *Congressional Record* 147:134 (9 oktober 2001) H6426.

⁴³ J. Chen, 'Unintentional Gerrymandering', 239-269.

⁴⁴ Afgevaardigde Tancredo (Colorado), 'Immigration: The Porous Nature Of Our Borders And The Devastating Effect That Has On Our Economy', *Congressional Record* 147:134 (9 oktober 2001) H6452.

⁴⁵ Senator Bond (Missouri), 'A bill to amend the Uniformed and Overseas Citizen Absentee Voting Act', *Congressional Record* 147:28 (6 maart 2001) S1909.

de Hispanic bevolking slechter gerepresenteerd werd dan zowel de witte als de zwarte bevolking, een terugkomend onderwerp was voor congresleden tijdens het debat over representatie. Afgevaardigde Menendez noemde de onderrepresentatie van Hispanics zelfs letterlijk in zijn betoog.⁴⁶ Hiermee werd bevestigd dat vooral minderheden te maken hadden met ongelijke representatie en dat dit te wijten was aan de kloof tussen vertegenwoordigers en burgers.

2.3: Het Electoral College afschaffen of toch hervormen?

Vlak na de verkiezingsdag heerste er een debat over het disfunctioneren van het Electoral College. Hierbij werd duidelijk dat het vooral een groep Democraten was die voor het afschaffen van het Electoral College was. Zo gaf de Democratische senator Durbin aan dat het Electoral College gedateerd was. Dit zou ertoe leiden dat het systeem op dat moment gebrekkig was en niet voldeed aan de eisen van de Verenigde Staten in het nieuwe millennium.⁴⁷ Hij kreeg bijval van de Democratische afgevaardigde Green. Green beweerde dat er in november 2000 twee presidenten waren gekozen, omdat het Electoral College niet overeen kwam met de *popular vote*. Wat hem betreft maakte dit de weg vrij voor een nieuw systeem en de afschaffing van het Electoral College.⁴⁸

Het Electoral College genoot echter ook nog steun in het congres. De argumenten van voorstanders kwamen vrijwel altijd terug op het vertrouwen in de *Founding Fathers* en hun kennis. Verschillende congresleden benadrukten dat het kiesstelsel al ruim tweehonderd jaar functioneerde en dat het systeem van origine goed was doordacht. Daarnaast zeiden zij dat een president gekozen moest worden via de staten en niet via het hele land. Deze congresleden beargumenteerden dat het belangrijk was voor de federatie om de macht bij de staten te leggen. Hier hing de voorwaarde aan vast dat de staten ook gelijk gerepresenteerd zouden worden in de senaat. Zonder het Electoral College, zo beargumenteerden zij, zouden de belangen van staten niet gerepresenteerd kunnen worden.⁴⁹

In een reactie op de redenering van de voorstanders van het Electoral College gaf de Democratische afgevaardigde Green aan dat de retoriek van de *Founding Fathers* niet meer toepasbaar was op de VS in het jaar 2000. Hij toonde aan dat de *Founding Fathers* vanuit hun eigen tijdsperspectief handelden. Zij gingen er namelijk van uit dat burgers niet in staat waren om zich goed in te lezen in de verkiezingen en dat zij daarom niet rechtstreeks een president konden kiezen. Green toonde echter aan dat dit achterhaald was en dat de burgers in het online tijdperk van globalisering wel degelijk in staat waren om zich in te lezen en zo rechtstreeks een president te kiezen. Hij zag het dan ook als een logische stap in de toekomst

⁴⁶ Afgevaardigde Menendez (New Jersey), 'In Honor Of The 20th Year Celebration Of The First Hispanic Council Member Elected In Hudson County', *Congressional Record* 147:52 (24 april 2001) E592.

⁴⁷ Senator Durbin (Illinois), 'Abolish The Electoral College', *Congressional Record* 146:149 (6 december 2000) S11618-S11621.

⁴⁸ Afgevaardigde Green (Texas), 'Legislation Abolishing The Electoral College', *Congressional Record* 146:151 (8 december 2000) E2165.

⁴⁹ Senator Dodd (Connecticut), 'The Importance Of Getting It Right', *Congressional Record* 146:146 (14 november 2000) S11521; Senator Domenici (New Mexico), 'American Energy Crisis', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2000) S11773.

van de VS om het Electoral College te vervangen voor directe verkiezingen waarbij burgers rechtstreeks hun president zouden kiezen en geen middenman op staatsniveau nodig hadden.⁵⁰

Deze suggestie van Green was slechts een van de meerdere voorstellen om het Electoral College te vervangen. De andere voorstellen behielden echter, in tegenstelling tot directe verkiezingen, wel het stemmen op staatsniveau. Zo stelde de Democratische senator Harkin voor om het systeem van de staten Maine en Nebraska aan te houden als standaard. Dit districtensysteem stelt dat een kandidaat een kiesman wint per gewonnen district in die staat. Hiermee stapte senator Harkin in feite af van het winner-takes-all principe.⁵¹ Zijn Democratische collega in het Huis, Engel, geloofde ook dat dit een goede oplossing was. Daarnaast gaf Engel nog een alternatief voor het Electoral College. Hij opperde om de kiesmannen proportioneel per staat te verdelen. Dit wil zeggen dat een kandidaat indien hij of zij 40% van de stemmen had gewonnen, ook 40% van de kiesmannen zou winnen in die staat.⁵²

Ondanks deze redelijk drastische voorstellen om het Electoral College af te schaffen, bleek al snel dat de meeste congresleden de fundamentalistische aanpak prefereerden. Dit hield in dit geval in dat zij hervormingen binnen het Electoral College prettiger vonden dan het afschaffen hiervan. Zodra deze trend werd ingezet, hielden de congresleden zich ook opeens niet meer bezig met de representatie van het Electoral College in zijn geheel. De hervormingen die werden voorgesteld waren gericht op het toegankelijker maken van het stemproces. Congresleden besloten geld vrij te maken voor nieuwe registratiemiddelen, stemmachines en allerlei andere middelen met als doel ervoor te zorgen dat de problemen van het stelsel verholpen werden.⁵³ De congresleden gingen dus terug naar de orde van de dag en trokken het systeem niet meer in twijfel.

2.4: Conclusie

In dit hoofdstuk stond de volgende vraag centraal: “Hoe droegen de congresleden bij aan het debat over de representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” Na het doornemen van de *Congressional Records* is gebleken dat er op verschillende manieren over representatie werd gesproken in het congres. Hierbij ging het vooral om representatie van minderheden in een kiesstelsel en representatie van het hele kiesstelsel ten aanzien van de bevolking. De congresleden waren het over het algemeen eens dat de representatie van minderheden binnen het Electoral College een stuk beter kon. Hierbij werd er vooral aandacht geschonken aan Afro-Amerikanen, Hispanics en militairen. Voor deze groepen waren verschillende voorstellen ingediend om hun representatie te verbeteren. Hierbij lag de nadruk op de militairen, omdat de problemen van deze groep het meest praktisch waren en daarmee ook het gemakkelijkst op te lossen.

⁵⁰ Afgevaardigde Green (Texas), ‘Legislation Abolishing The Electoral College’, *Congressional Record* 146:151 (8 december 2000) E2165.

⁵¹ Senator Harkin (Iowa), ‘The Closest Election In Our Nation’s History’, *Congressional Record* 146:146 (14 november 2000) S11518.

⁵² Afgevaardigde Engel (New York), ‘On Electoral College Reform’, *Congressional Record* 146:150 (7 december 2000) H12034.

⁵³ Senator Daschle (South Dakota), ‘Election Reform Agreement’, *Congressional Record* 147:174 (14 december 2001) S13290.

De representatie van het Electoral College in zijn geheel werd vlak na de verkiezingen sterk betwijfeld. Meerdere congresleden hadden zich uitgesproken tegen het kiesstelsel en hadden tegelijkertijd allerlei alternatieven aangedragen. Echter, naarmate de tijd na de verkiezingsdag vorderde, nam ook het animo voor deze veranderingen af. De fundamentalistische vertegenwoordigers in het congres zagen de representatie van het Electoral College als vanzelfsprekend. Daarmee hielden zij het kiesstelsel in stand en probeerden zij de representatie te versterken middels kleinere, praktische hervormingen binnen het Electoral College. Dit hield in dat er uiteindelijk geld werd uitgetrokken voor betere stemapparatuur en registratiemiddelen, maar dat een echte verandering in representatie via het kiesstelsel uitbleef.

Hoofdstuk 3: De visie van de media

Na het bestuderen van de *Congressional Records* in hoofdstuk 2, zal in dit hoofdstuk het debat over de representativiteit van het Electoral College via krantenartikelen worden onderzocht. Deze kranten zijn geraadpleegd via NexisUni. Voor het zoeken van geschikt krantenmateriaal is besloten om een selectie te maken van drie kranten: één progressieve krant (*The New York Times*), één conservatieve krant (*The Chicago Daily Herald*) en één krant die in het midden van het politieke spectrum staat (*USA Today*). Van deze kranten is alleen de Chicago Daily Herald actief op een staatsniveau en niet op een landelijk niveau. De verklaring hiervoor is dat de conservatieve kranten die in 2000 landelijk actief waren niet raadpleegbaar zijn via de gebruikte database. Desondanks gaf de Chicago Daily Herald wel de benodigde inzichten om deze deelvraag te ondersteunen. Bij het selecteren van krantenartikelen is eerst gezocht naar kernthema's die naar voren kwamen uit de krantenberichten zelf. Nadat deze kernthema's waren achterhaald, is vervolgens per krant gezocht naar relevante artikelen die bijdroegen aan deze thema's. De gebruikte artikelen van overtuigende of opiniërende aard. De krantenberichten die hier zijn gebruikt zijn dus een selectie van de totale collectie aan krantenberichten over de verkiezingen van 2000. Deze selectie is dan gemaakt op thematische basis.

De deelvraag van dit hoofdstuk luidt als volgt: "Op welke manier reageerden de Amerikaanse media op het debat over representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?" Om deze deelvraag te beantwoorden is het hoofdstuk opgedeeld in twee delen en een conclusie. Deze delen komen overeen met de kernthema's die naar voren kwamen uit de krantenartikelen. Het eerste deel licht de visie van de kranten op de kiesmannen toe. Deze groep kreeg van de media aanzienlijk meer aandacht dan van het congres. Deze aandacht hield uiteraard wel op na hun stemming. Het tweede deel van het hoofdstuk richt zich op het debat over de afschaffing van het Electoral College.

3.1: Speculaties over de verkiezingsuitslag

De kranten hadden een andere benadering ten opzichte van de congresleden wat betreft het debat over de mogelijke verkiezingsuitslag. Waar de Amerikaanse Congresleden in de nasleep van de verkiezingen vooral debatteerden over de rol en de invloed van Hooggerechtshof, richtten de media zich voornamelijk op de positie van een andere doorslaggevende factor: de kiesmannen. Alle drie de kranten haalden aan dat de verkiezingsuitslag wel eens besloten kon worden door deze invloedrijke groep.⁵⁴ Hierbij valt echter wel een verschil aan te merken. Hoewel alle drie de kranten berichtten dat het wel degelijk mogelijk was dat de kiesmannen *faithless* konden zijn, dus dat zij tegen de partijlijn in zouden stemmen, gaf alleen de USA Today het woord aan twee kiesmannen om hun licht hierop te laten schijnen. Deze twee kiesmannen ontkenden met klem dat zij overwogen tegen de wensen van hun partij in te gaan.⁵⁵ Mogelijk komt hier de politieke kleur van de andere kranten naar voren. De USA

⁵⁴ David Stout, 'The 43RD President: The Electoral College; The Electors Vote, and the Surprises Are Few', *The New York Times* (18 december 2000); Dennis Cauchon & Traci Watson, 'Electors could alter outcome, if they wanted', *USA Today* (13 november 2000); Stacy St. Clair, 'The President's true electors Close election has potential to thrust Electoral College faces into spotlight', *Chicago Daily Herald* (7 november 2000).

⁵⁵ Dennis Cauchon & Traci Watson, 'Electors could alter outcome, if they wanted', *USA Today* (13 november 2000).

Today heeft in principe geen politieke voorkeur voor een kandidaat. Dit is niet het geval voor The New York Times en de Chicago Daily Herald. Door niet de ontkenning van de kiesmannen te noemen proberen zij mogelijk hun lezers hoop te geven dat de verkiezingen hun kant op kunnen gaan. Dit gaat gepaard met het soort artikel dat de kranten schreven. Het artikel van de USA Today is voornamelijk opiniërend en informerend, waar de artikelen van de andere kranten vrij overtuigend van aard waren. Hierdoor scheen de politieke kleur van de kranten verder door.

Bij het bestuderen van de krantenartikelen over de rol van de kiesmannen komt het gedachtegoed van Pettit met diens interpretatieve representatie terug. Deze vorm van representatie komt volgens Pettit neer op burgers die een vertegenwoordiger in staat stellen namens hen te handelen en beslissingen te maken.⁵⁶ Dezelfde vorm van representatie wordt ook gepresenteerd door Ankersmit middels zijn *substitution theory of representation*.⁵⁷ De kiesmannen zijn een goed voorbeeld van deze vorm van representatie. Zij krijgen namelijk de stemmen van het volk uit een staat. De burgers vertrouwen er vervolgens op dat deze kiesman namens hen besluit om op hun gewenste kandidaat te stemmen en dus niet *faithless* te zijn. Echter, de manier waarop de kiesman hier invulling aan geeft is aan hem of haar. Dit zagen de kranten in 2000 ook. Daarom schreven zij stukken over de manier waarop een kiesman het beste representatief kon zijn. Hierbij ging het om de vraag of de beste representatie bereikt kon worden door met de winnaar van de staat mee te stemmen of door te stemmen voor de kandidaat die op landelijk niveau de meeste stemmen heeft behaald.

Wat ook opvalt uit de krantenberichten over de kiesmannen is dat geen enkele krant twijfelde aan de rol die de kiesmannen speelden binnen het Electoral College. Dit laat zien dat de positie van de kiesmannen in die tijd verankerd stond in het kiesstelsel en dat de media toen geen reden zagen om de positie van de kiesmannen aan te passen. Hiermee legitimeerden de kranten op een indirecte manier de representatieve positie van de kiesmannen. Bovendien zagen zij deze positie als iets vanzelfsprekends. Alle krantenartikelen waren geschreven in de periode tussen de verkiezingen en de benoeming van Bush tot president. Dit gedachtegoed staat dus los van de betreffende tijdsperiode, aangezien er in de periode tussen de verkiezingen en de benoeming van president Bush veel opiniestukken werden geschreven waarin het voortbestaan van het Electoral College werd bediscussieerd. Kennelijk werd de rol van de kiesmannen niet gezien als inherent verbonden aan het *Electoral College*, maar eerder als een geschikte vorm van representatie die toepasbaar was op meerdere kiesstelsels.

3.2: Debat over het Electoral College

In het debat over de toekomst van het Electoral College kwamen meerdere kleine debatten naar voren. Een eerste debat ging over de positie van minderheden binnen het Electoral College. Een persuasief artikel dat de New York Times op de verkiezingsdag schreef, ging hier dieper op in. Het argument dat minderheden steeds een klein deel van de stemgerechtigden per staat zijn, stond hier centraal. Dit betekent dat het artikel ervoor pleitte om directe verkiezingen te organiseren, omdat minderheden tot op dat moment in elke staat een minderheid vormden, waardoor hun stem nooit van belang was. Daarnaast werd er

⁵⁶ P. Pettit, 'Varieties of public representation', 64-66.

⁵⁷ F. Ankersmit, *Political Representation*, 109.

beweerd dat de kleine staten, die relatief gezien veel stemgewicht hadden, maar een klein aandeel aan minderheden had. Dit hield in dat in deze staten de stem van het volk voornamelijk wit was.⁵⁸ Een opiniërend artikel van de USA Today weerlegde dit standpunt. In dit artikel erkende de auteur dat er wel degelijk onderrepresentatie van minderheden was. Echter, er werd hier beweerd dat dit niet veroorzaakt werd door het kiesstelsel, maar door gebrekkige en gedateerde apparatuur die het stemproces bemoeilijkte.⁵⁹ Hierbij werd het probleem van representatie dus niet bij het kiesstelsel an sich gelegd, maar juist bij de mensen achter het systeem die de boel niet op orde zouden hebben.

Een ander debat ging over de representatie van kleine staten. Een activerend krantenartikel van de New York Times sprak over een gedateerd systeem dat niet de kernwaarde van “one person, one vote” belichaamde. In dit artikel hekelde de krant het oude systeem en pleitte het voor een nieuw systeem gebaseerd op directe verkiezingen.⁶⁰ Opvallend genoeg deelde een opiniërend artikel van de Chicago Daily Herald deze mening. In dit bericht maakte de conservatieve krant weliswaar duidelijk dat het vond dat Bush terecht had gewonnen, maar liet het ook weten van mening te zijn dat Bush het systeem moest veranderen.⁶¹ Echter, in een ander opiniërend artikel sprak dezelfde krant dit tegen. Hierin werd namelijk beschreven dat het systeem niet afgeschaft moest worden, zolang hetzelfde effect bereikt kan worden door geld te investeren in praktische oplossingen. In dit artikel zei de auteur dat hij vanuit het standpunt van de grote staat Illinois begrijpt dat zij willen dat het systeem verandert, maar tegelijkertijd zei hij de verdediging van kleine staten als South Dakota te begrijpen.⁶² Hier kreeg de krant weer onderwacht steun van de New York Times. Een artikel over de hervorming gaf namelijk weer dat het systeem juist altijd gewerkt heeft en dat ze het daarom niet moesten veranderen.⁶³

Wat uit al deze standpunten naar voren kwam is dat de verschillende auteurs van deze kranten op een verschillende manier naar het Electoral College keken. Dit komt overeen met de constatering in hoofdstuk 2 dat niet alle Republikeinen uit principe voor het kiesstelsel zijn en alle Democraten uit principe tegen. Echter heerste er wel, net zoals ook het geval was bij de politieke partijen in het congres, een zekere voorkeur waar de kranten naar neigden. De New York Times neigde naar afschaffing en de Chicago Daily Herald neigde naar behoud. Dit komt niet alleen overeen met de ideologische achtergrond van de kranten, maar kan ook te maken hebben met de geografische situatie. In een eerder aangehaald artikel van de Chicago Daily Herald zei de auteur te kunnen sympathiseren met de mensen uit de kleine staat South Dakota die zich zorgen maakten om hun representatie. Hieruit blijkt dat de auteurs van deze kranten zich bewust waren van dit geografische dilemma en blijkt ook dat zij bereid waren hierover na te denken.

Dit geografische dilemma komt terug op het idee van ongelijke *voting power*. Breitzman kwam tot de conclusie dat er momenteel staten zijn die een hogere *voting power* hebben dan andere staten. Dat wil zeggen dat een stem in deze staat relatief gezien zwaarder

⁵⁸ ‘The Electoral College, Under Fire’, *The New York Times* (20 december 2000).

⁵⁹ ‘Black voters in Florida deserve some real answers’, *USA Today* (11 januari 2001).

⁶⁰ Akhil Reed Amar, ‘The Electoral College, Unfair From Day One’, *The New York Times* (9 november 2000).

⁶¹ Burt Constable, ‘Accept election results, but fix the machinery’, *Chicago Daily Herald* (14 december 2000).

⁶² Jim Wilson, ‘Investment in voting equipment may prevent recounts’, *Chicago Daily Herald* (24 november 2000).

⁶³ ‘The Case for the Electoral College’, *The New York Times* (19 december 2000).

weegt dan de gemiddelde stem. Bovendien concludeerde Breitzman dat de *voting power* van voornamelijk kleine conservatieve staten hoger lag, dan de *voting power* van de grote, vaak liberale, staten.⁶⁴ Dit idee wordt gesteund door Chen en Rodden, maar juist afgewezen door Warf.⁶⁵ Warf kwam namelijk tot de conclusie dat er geen vooroordeel is voor een bepaalde staat of groep staten. Hij zegt dat het voordeel verandert per verkiezingen en dat het dus een intrinsiek onderdeel is van het kiesstelsel.⁶⁶ De columnist die schreef over het verschil tussen Illinois en South Dakota leek zich dus bewust te zijn van deze *voting power*. Zijn reactie valt echter niet te verenigen met een van de bovengenoemde auteurs. De columnist liet namelijk blijken dat hij zich bewust was van een ongelijke verdeling van *voting power*, maar tegelijkertijd leek hij toch te sympathiseren met de kleine staten. Hij erkende dus het probleem, maar hij leek het niet te zien als iets dat een oplossing behoefde.⁶⁷

Hoewel de artikelen soms verschilden van overtuiging over wat de beste aanpak was voor het oplossen van het probleem, kwam het uiteindelijk toch uit op niets. Zo voorspelde de New York Times in april 2001 al dat er waarschijnlijk op politiek vlak geen oplossing gevonden zou worden, omdat de partijen het niet eens zouden worden.⁶⁸ Een artikel van USA Today onderschreef dit vermoeden en rapporteerde een maand later dat de partijlijnen enorm uit elkaar liepen.⁶⁹ Een jaar na de verkiezingen schreef USA Today nog een artikel om terug te kijken op het afgelopen jaar. Hierin schreef de krant dat er eigenlijk niets van de plannen is uitgekomen. Naast de uiteenlopende partijlijnen gaf de krant ook de schuld aan de gebeurtenissen van 11 september 2001, die alle politieke pijlen op de bestrijding van terreur deden richten en daarmee weg van verkiezingshervormingen.⁷⁰

3.3: Conclusie

De vraag die centraal stond in dit hoofdstuk was: “Op welke manier reageerden de Amerikaanse media op het debat over representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” Bij het bestuderen van de verschillende krantenartikelen werd bevonden dat de media zich voornamelijk richtten op de kiesmannen en op het debat over het afschaffen van het Electoral College. In mindere mate ging het ook over de rol van minderheden in dit debat. Uit deze debatten bleek dat er enige tijd wisselende ideeën heersten bij de kranten over de representativiteit. Echter, vanaf het moment dat de verkiezingen voorbij waren en Bush werd benoemd tot president, verscheen dit debat steeds meer naar de achtergrond.

Wat betreft representatie stoorden de kranten zich niet aan de rol van de kiesmannen binnen het kiesstelsel. Hoewel er veel geschreven werd over hun cruciale rol in de verkiezingen en de macht die zij hadden, werd hun positie niet betwijfeld. Het leek er zelfs op alsof de kranten de rol van de kiesmannen als intrinsiek verbonden zagen met de

⁶⁴ A. Breitzman, ‘Exploring Bias’, 4304, 4307, 4310-4312

⁶⁵ J. Chen, ‘Unintentional Gerrymandering’, 239-269.

⁶⁶ B. Warf, ‘The U.S. Electoral College’, 199-202.

⁶⁷ Jim Wilson, ‘Investment in voting equipment may prevent recounts’, *Chicago Daily Herald* (24 november 2000).

⁶⁸ Katharine Q. Seelye, ‘Little Change Forecast for Election Process’, *The New York Times* (26 april 2001).

⁶⁹ Jim Drinkard, ‘Election reform at mercy of elected officials Weighed down with baggage and stymied by gridlock, the drive to change the system has lost its momentum’, *USA Today* (14 mei 2001).

⁷⁰ Jill Lawrence & Jim Drinkard, ‘A year later, election seems like history’, *USA Today* (6 november 2001).

verkiezingen. Uit de berichtgeving van de kranten viel bovendien op te maken dat de representatieve rol van de kiesmannen past binnen de representatieve kaders die geschetst worden door Pettit en Ankersmit. De kranten durfden wel nadrukkelijker hun mening te verkondigen over de representatie van het Electoral College dan de congresleden in hoofdstuk 2. Hoewel de kranten twijfelden aan de representativiteit, bleek toch dat zij hun activisme hiervoor lieten varen naarmate de tijd vorderde. Hierdoor kan er gesteld worden dat de kranten in de periode tussen de verkiezingen en de benoeming van Bush tot president actief waren in het denken over de representativiteit en ook in het oordelen hierover, maar dat zij deze activistische koers niet volhielden in de periode erna. Daarnaast bleek uit de krantenberichten dat de auteurs van de artikelen zich bewust waren van de ongelijke representativiteit wat betreft *voting power*. Verdere analyse liet zien dat het probleem als dusdanig erkend werd, maar dat het niet werd gezien als iets dat een oplossing behoefde.

Conclusie

Het doel van dit onderzoek was om middels een historische benadering meer licht te laten schijnen op de representativiteit van het Electoral College gedurende de nasleep van de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2000. Dit onderzoek heeft, middels een microbenadering, het historisch onderzoek binnen het veld van politieke representatie willen ondersteunen. Door representatie niet te presenteren in de vorm van een model of theorie, maar juist aan de hand van krantenberichten en persoonlijk commentaar van Amerikaanse congresleden, heeft dit onderzoek een narratief blootgelegd dat ontbrak binnen het wetenschappelijk onderzoek naar representativiteit van het Electoral College. Dit narratief toont de onderliggende gedachten en argumenten aan die vaak ontbreken in modelmatig onderzoek. Hiermee heeft het onderzoek dus de waarde hiervan bewezen. Om dit narratief bloot te stellen stond de volgende hoofdvraag centraal: “Hoe komt het debat over representativiteit van het *Electoral College* tot uiting in de Amerikaanse media en in het Amerikaanse Congres na de Presidentsverkiezingen van 2000?” Om tot een antwoord te komen op deze vraag werd dit onderzoek opgesplitst in drie hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk had als doel meer achtergrondinformatie te geven over zowel de verkiezingen van 2000 als het Electoral College. Hieruit bleek dat het Electoral College een geschiedenis heeft van ruim tweehonderd jaar, waarin het systeem nauwelijks is gewijzigd. Daarnaast bleek dat het vóór 2000 slechts drie keer eerder was gebeurd dat een presidentskandidaat de verkiezingen won via het Electoral College zonder een meerheid in de *popular vote* te behalen. De laatste keer dateerde zelfs uit 1888. Dit gaf de benodigde context om niet alleen de uniekheid van de verkiezingen van 2000 in te zien, maar ook de benodigdheden om de verwarring en schok in een breder historisch perspectief te zetten. Het verklaarde waarom de meeste Amerikanen dit niet aan zagen komen.

In het tweede hoofdstuk stond de volgende vraag centraal: “Hoe droegen de congresleden bij aan het debat over de representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” Na het bestuderen van de *Congressional Records* bleek al snel dat er meteen na de verkiezingen sterke twijfel heerste onder de congresleden over de indirecte representatie die centraal staat in het Electoral College. Hierbij debatteerden de congresleden niet alleen over de betekenis van dit systeem voor minderheden, maar ook over een andere, meer directe vorm van representatie. De congresleden droegen dus bij aan het debat, maar niet aan een oplossing, aangezien naarmate de tijd verstreek de meeste leden settelden voor de fundamentalistische aanpak die pleitte voor hervorming in plaats van vervanging.

De vraag die centraal stond in het derde hoofdstuk was: “Op welke manier reageerden de Amerikaanse media op het debat over representativiteit van het *Electoral College* na de Amerikaanse Presidentsverkiezingen van 2000?” De Amerikaanse kranten spraken ten eerste veel over de rol van de kiesmannen. De manier waarop zij de kiesmannen benaderden, kwam overeen met de ideeën van Pettit en Ankersmit over interpretatieve representatie. Ten tweede spraken de kranten ook over de geografische dilemma’s en vooroordelen binnen het Electoral College. Dit viel te koppelen aan het concept *voting power* dat Chen en Rodden, Breitzman en Warf gebruikten om de vooroordelen van het kiesstelsel aan te tonen. Door de mediaberichten dus te analyseren middels de concepten en ideeën van de verschillende auteurs over representatie en geografische vooroordelen van het kiesstelsel, kan geconcludeerd worden dat

de kranten zich sterk mengden in het debat over representatie door te schrijven over verschillende inherente vraagstukken waar het kiesstelsel mee te maken kreeg.

De hoofdvraag van dit onderzoek was: “Hoe komt het debat over representativiteit van het *Electoral College* tot uiting in de Amerikaanse media en in het Amerikaanse Congres na de Presidentsverkiezingen van 2000?” In de debatten werden veel onderwerpen besproken waarop verschillende theorieën en concepten van representatie op toepasbaar waren. Hierbij werd er gesproken over de ongebalanceerde *voting power* tussen de verschillende staten, maar ook over verschillende manieren waarop het Electoral College representatie kan bevorderen. Zo is er stilgestaan bij een vorm van directe representatie waar er geen tussenpersoon in de vorm van een kiesman nodig was, maar is er tegelijkertijd ook gesproken over hoe de kiesmannen juist een intrinsiek onderdeel waren van het kiesstelsel en een goede vorm van interpretatieve representatie konden uitvoeren. Uiteindelijk kwamen de debatten echter tot stilstand, aangezien de denkbeelden van de twee groepen die Testi aantoonde het niet eens konden worden over een nieuw systeem. Kortom, hoewel de uiteindelijke veranderingen die gemaakt zijn vooral neerkwamen op hervormingen en niet op vervanging of ingrijpende aanpassing, hebben de media en de congresleden wel degelijk het debat over de representativiteit van het Electoral College op de kaart gezet door allerlei kernfuncties van dit kiesstelsel te betwifelen, te bediscussiëren en, waar nodig geacht, aan te passen.

Dit onderzoek heeft geprobeerd de concepten en theorieën over representativiteit te gebruiken op een historische manier. Hopelijk biedt dit mogelijkheden voor historisch vervolgonderzoek naar representativiteit. Daarnaast probeerde dit onderzoek historici aan te zetten om meer werk te verrichten in de velden van representativiteit en in politieke kiesstelsels. Ook hier is verder vervolgonderzoek voor nodig.

Bibliografie

Secundaire literatuur

Ankersmit, F., *Political Representation* (Redwood City 2002).

Breitzman, A., 'Exploring Bias in the US Electoral College System via Big-Data Simulation', *2018 IEEE International Conference on Big Data (Big Data)* (2018) 4304-4312.

Chen, J., Rodden, J., 'Unintentional Gerrymandering: Political Geography and Electoral Bias in Legislature', *Quarterly Journal of Political Science* 8:3 (2013) 239-269.

Duncan, R., Goddard, J., *Contemporary America* (New York 2003).

Esser, F., Strombäck J., 'Mediatization of Politics: Towards a Theoretical Framework', in: Idem, *Mediatization of Politics: Understanding the Transformation of Western Democracies* (Londen 2014) 3-28.

Estes, T., 'The Connecticut Effect: The Great Compromise of 1787 and the History of Small State Impact on Electoral College Outcomes', *The Historian* 73:2 (2011) 255-283.

Heale, M.J., *Contemporary America: Power, Dependency and Globalization since 1980* (Londen 2011).

Lassiter, M.D., 'Political History Beyond the Red-Blue Divide', *Journal of American History* 98:3 (2011) 760-764.

Patrick, J.J., Pious, R.M., Ritchie, D.A., eds., *The Oxford Guide to the United States Government* (Oxford 2001).

Pettit, P., 'Varieties of public representation', in: I., S.C., Stokes, E.J., Wood eds., *Political Representation* (Cambridge 2009) 61-89.

Pitkin, H.F., 'Representation and Democracy: Uneasy Alliance', *Scandinavian Political Studies* 27:3 (2004) 335-342.

Saward, M., 'Representation and Democracy: Revisions and Possibilities', *Sociology Compass* 2:3 (2008) 1000-1013.

Shah, P., 'Racing Toward Representation: A Hurdle Model of Latino Incorporation', *American Politics Research* 38:1 (2010) 84-109.

Testi, A., 'The Tribulations of an Old Democracy', *Journal of American History* 88:2 (2001) 415-423.

Turner, J.J., 'One Vote for the Electoral College', *The History Teacher* 40:3 (2007) 411-416.

Warf, B., 'The U.S. Electoral College and Spatial Biases in Voting Power', *Annals of the Association of American Geographers* 99:1 (2009) 184-204.

Primaire bronnen

Afgevaardigde Engel (New York), 'On Electoral College Reform', *Congressional Record* 146:150 (7 december 2000) H12034.

Afgevaardigde Frost (Texas), 'Election Reform', *Congressional Record* 147:68 (17 mei 2001) E845.

Afgevaardigde Green (Texas), 'Legislation Abolishing The Electoral College', *Congressional Record* 146:151 (8 december 2000) E2165.

Afgevaardigde Hinojosa (Texas), 'Authorizing Printing Of Revised Version Of Hispanic Americans In Congress', *Congressional Record* 147:134 (9 oktober 2001) H6426.

Afgevaardigde Jackson-Lee (Texas), 'Receiving Of The Presidential Electoral Ballots', *Congressional Record* 147:4 (6 januari 2001) H47-H52.

Afgevaardigde Menendez (New Jersey), 'In Honor Of The 20th Year Celebration Of The First Hispanic Council Member Elected In Hudson County', *Congressional Record* 147:52 (24 april 2001) E592.

Afgevaardigde Porter (Illinois), 'U.S. Supreme Court Prevented Judicial Intervention In The Election', *Congressional Record* 146:155 (15 december 2000) E2195.

Afgevaardigde Reyes (Texas), 'Comprehensive Election Reform Legislation Needed', *Congressional Record* 147:68 (17 mei 2001) H2322.

Afgevaardigde Tancredo (Colorado), 'Immigration: The Porous Nature Of Our Borders And The Devastating Effect That Has On Our Economy', *Congressional Record* 147:134 (9 oktober 2001) H6452.

Afgevaardigde Waters (California), 'Explanation Of Proceedings During Joint Session', *Congressional Record* 147:4 (6 januari 2001) H46-H47.

Afgevaardigde Wynn (Maryland), 'Need For Good Management In Executive Branch Is Long Overdue', *Congressional Record* 147:21 (14 februari 2001) H372.

Akhil Reed Amear, 'The Electoral College, Unfair From Day One', *The New York Times* (9 november 2000).

'Black voters in Florida deserve some real answers', *USA Today* (11 januari 2001).

Burt Constable, 'Accept election results, but fix the machinery', *Chicago Daily Herald* (14 december 2000).

David Stout, 'The 43RD President: The Electoral College; The Electors Vote, and the Surprises Are Few', *The New York Times* (18 december 2000).

Dennis Cauchon & Traci Watson, 'Electors could alter outcome, if they wanted', *USA Today* (13 november 2000).

Jill Lawrence & Jim Drinkard, 'A year later, election seems like history', *USA Today* (6 november 2001).

Jim Drinkard, 'Election reform at mercy of elected officials Weighed down with baggage and stymied by gridlock, the drive to change the system has lost its momentum', *USA Today* (14 mei 2001).

Katharine Q. Seelye, 'Little Change Forecast for Election Process', *The New York Times* (26 april 2001).

Senator Bond (Missouri), 'A bill to amend the Uniformed and Overseas Citizen Absentee Voting Act', *Congressional Record* 147:28 (6 maart 2001) S1909.

Senator Boxer (California), 'The Supreme Court Decision In The Case Bush Versus Gore And Its Aftermath', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2000) S11781.

Senator Byrd (West Virginia), 'The Great Compromise', *Congressional Record* 147:98 (16 juli 2001) S7667-S7671.

Senator Daschle (South Dakota), 'Election Reform Agreement', *Congressional Record* 147:174 (14 december 2001) S13290.

Senator Dodd (Connecticut), 'Election Reform', *Congressional Record* 147:112 (3 augustus 2001) S8876.

Senator Dodd (Connecticut), 'The Importance Of Getting It Right', *Congressional Record* 146:146 (14 november 2000) S11521.

Senator Domenici (New Mexico), 'American Energy Crisis', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2000) S11773.

Senator Dorgan (North Dakota), 'The Presidential Election', *Congressional Record* 146:154 (14 december 2001) S11769.

Senator Durbin (Illinois), 'Abolish The Electoral College', *Congressional Record* 146:149 (6 december 2000) S11618-S11621.

Senator Harkin (Iowa), 'The Closest Election In Our Nation's History', *Congressional Record* 146:146 (14 november 2000) S11518.

Stacy St. Clair, 'The President's true electors Close election has potential to thrust Electoral College faces into spotlight', *Chicago Daily Herald* (7 november 2000).

'The Case for the Electoral College', *The New York Times* (19 december 2000).

'The Electoral College, Under Fire', *The New York Times* (20 december 2000).

Jim Wilson, 'Investment in voting equipment may prevent recounts', *Chicago Daily Herald* (24 november 2000).